

Reflectie op de sectorscenario's

Naam: Robin Fransman
Functie: Hoofd financiële sector
Organisatie:
De Argumentenfabriek

Scenarioplanning is een mooie manier om de toekomst te verkennen. Een volgende stap is het voorspellen van de toekomst. We leren altijd dat daar beperkingen aan zitten, maar toch proberen we de toekomst te voorspellen bij ieder investerings- of financieringsbesluit. Voorspellen moet, en zonder aannames kunnen we niet bewegen. Daarvoor zijn deze scenario's zeer bruikbaar.

Daarom geven wij hier aan welke scenario's we het meest kansrijk achten. De meest wezenlijke trend is de herwaardering van de overheid. Na de maakbare samenleving van de naoorlogse jaren en de terugtrekkende overheid vanaf de jaren tachtig, bewoog de samenleving al vóór de coronacrisis weer een beetje weg van het marktdenken. De crisis versnelt dit proces. Belangrijk daarbij is dat monetaire discipline en strikt begrotingsbeleid vrij rigoureuus plaatsmaakt voor beleid waarbij de reële economie leidend is.

Die hernieuwde waardering voor de overheid betekent ook een herwaardering van solidariteit, al uiten we dat nu anders dan in het verleden. De waardering voor individuele vrijheden blijft onverminderd hoog; juist de weerstand tegen de lockdown benadrukt dat nog eens. Solidariteit zal zich dan ook vaker uiten in een scherpe afbakening van wat mag en niet mag, terwijl transfers via belastingen, uitkeringen en subsidies naar de achtergrond geraken. Dat kan het einde betekenen van het huidige hybride systeem waarbij de overheid zich actief met de markt bemoeit.

Zo bezien zijn twee scenario's het meest kansrijk; de 'open hightech-gemeenschap' en 'de beschermende staat'. Per sector zal de invulling echter verschillen. Voor de arbeidsmarkt ligt een veel hardere rol van de overheid als marktmeester in de verwachting, vooral aan de randen. De overheid zal zich intensief inspannen voor kwetsbare groepen, flink snoeien in mogelijke contractvormen en de kosten van flexibele arbeid middels regelgeving opvoeren. Daarbuiten blijft alle ruimte voor marktwerking. De combinatie van relatief veel markt en een overheid die de investeringen opvoert, kan als resultaat hebben dat de arbeidsmarkt nog jarenlang krap is.